

Czego polski biznes oczekuje od UE w nowej kadencji Parlamentu Europejskiego (2019-2024)

Już 26 maja odbędą się wybory do Parlamentu Europejskiego. Mieszkańcy 28 państw UE zdecydują kto przez kolejnych 5 lat będzie tworzyć regulacje dotyczące m.in. unijnej gospodarki i jednolitego rynku. W przededniu wyborów głos polskiego biznesu powinien być zatem szczególnie słyszalny. Dlatego Konfederacja Lewiatan przygotowała ankietę dla przedsiębiorców, w której zapytaliśmy o najważniejsze kierunki rozwoju Unii Europejskiej – priorytety polityczne, budżetowe i gospodarcze. Dziękując wszystkim, którzy wzięli udział w naszym badaniu, zachęcamy do zapoznania się z jego wynikami.

★ Silne poparcie dla UE

Prawie 9 na 10 ankietowanych firm opowiada się za ściślejszą integracją państw członkowskich we wszystkich dziedzinach. Jednoznacznie silne poparcie dla wspólnoty nie oznacza jednak zgody co do jej kształtu. 39% firm uważa bowiem, że obecne uprawnienia instytucji unijnych nie powinny być dalej zwiększane, a proces decyzyjny powinien zostać zorganizowany inaczej. 32% jest przeciwnego zdania i opowiada się za zwiększeniem kompetencji Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej. Co piąta firma jest zdania, że proces decyzyjny powinien pozostać w obecnym kształcie, a co czternasta, że powinno się przyznać większe kompetencje państwom członkowskim UE.

87,8%

ankietowanych firm opowiada się za **dalszym zacieśnianiem integracji europejskiej**

Wśród najważniejszych celów, na które powinny zostać przeznaczone większe fundusze, wskazano wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, przeciwdziałanie zmianom klimatycznym oraz obszar B+R.

★ Wstąpienie do strefy euro

Ponad połowa ankietowanych przedsiębiorców jest zwolennikami przyjęcia euro, przeciwnych temu jest 14%. Warto podkreślić, że co trzecia firma nie ma w tej sprawie zdania. Wśród zwolenników euro dominują głosy, że powinno zostać przyjęte w ciągu 5 lat - uważa tak 70% z nich, zaś według nieco ponad 27% powinno to mieć miejsce za 5-10 lat.

Czy Polska powinna przystąpić do strefy euro?

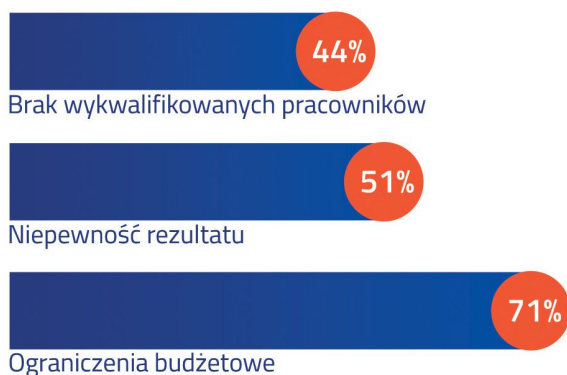
★ Priorytety unijnego budżetu

Pytane o priorytety dla nowego wieloletniego budżetu UE, firmy wskazały przede wszystkim ochronę środowiska i walkę ze zmianami klimatycznymi, tj. inwestycje w odnawialne źródła energii i niskoemisyjny transport (58%), wsparcie sektora MŚP (53%), znoszenie barier na rynku wewnętrznym UE i rozwój jednolitego rynku (46%), a także realizację polityki spójności (42%), wsparcie sektora B+R (34%) oraz rozwój digitalizacji (32%).

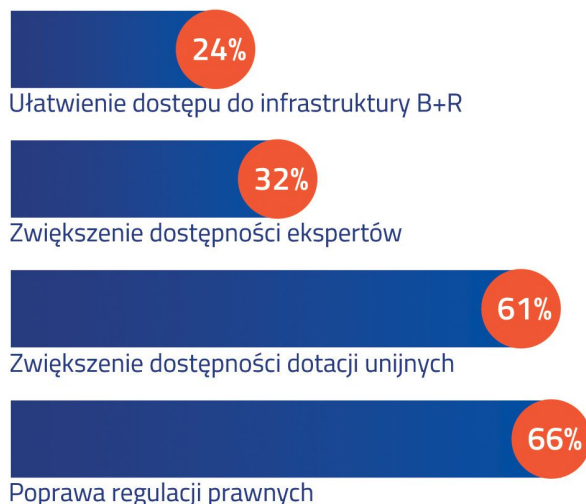
★ Badania, rozwój, innowacje

W zakresie zwiększania inwestycji w B+R, firmy oczekują działań, które ułatwią dostępność, zwiększą pulę środków finansowych, poprawią otoczenie prawne i uczynią je bardziej przyjaznym innowacjom. Wskazują także, że niezbędne jest podjęcie działań zaradczych wobec odczuwalnego braku wykwalifikowanych pracowników (głównie informatyków), a także zwiększenie dostępności infrastruktury B+R.

Przeszkody dla inwestycji w B+R

Oczekiwane zachęty ze strony Unii na rzecz zwiększenia inwestycji w B+R

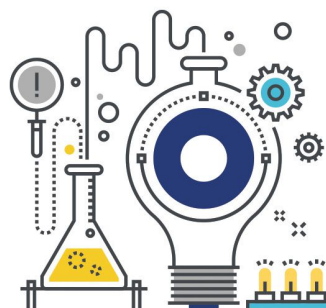
Adam
DORYWALSKI

Biuro Konfederacji
Lewiatan w Brukseli

Wśród priorytetów UE anketowani przedsiębiorcy wskazali skuteczniejsze wsparcie obszaru prac badawczo-rozwojowych. Prawie połowa z nich (49%) uważa, że Unia powinna przeznaczyć na ten cel więcej środków niż dotychczas. Jeszcze więcej, bo ponad 56% oczekuje zwiększenia puli środków na walkę ze zmianami klimatycznymi. Oba te obszary łączą pozytywny wpływ na innowacyjność i konkurencyjność polskiej, ale i w konsekwencji unijnej gospodarki.

Biorąc te opinie pod uwagę, polski biznes powinien być zadowolony, że wydatki na B+R, walkę ze zmianami klimatycznymi, digitalizację, czy gospodarkę o obiegu zamkniętym będą priorytetem dla budżetu UE na lata 2021-2027 i na pewno zostaną zwiększone. Konkretna kwota nie jest jeszcze znana, gdyż negocjacje w tym zakresie zaczną się na jesieni 2019 r., po wyborach do Parlamentu Europejskiego i już z nową Komisją Europejską. W przypadku Horyzontu Europa, programu który ma zastąpić dotychczasowy Horyzont 2020 przeznaczony właśnie na badania i innowacje, Parlament Europejski zaproponował dofinansowanie na poziomie 120 mld euro, a Komisja – 100 mld euro.

Dużą szansą dla naszych firm będzie również Europejska Rada ds. Innowacji, która według propozycji Komisji będzie zarządzać 10 mld euro. Wsparze ona start-upy, małe i średnie przedsiębiorstwa, a w szczególnych przypadkach małe mid-capsy inwestujące w innowacje. Wsparcie będzie miało formę grantów, pożyczek i innych instrumentów kapitałowych. Ma to zapewnić szanse na rozwój firmom, które działają na wysokim poziomie ryzyka inwestycyjnego. Ponadto, UE bardzo mocno stawia na sprawy związane z umiejętnościami i kształceniem ustawicznym. Po raz pierwszy powstanie program w dziedzinie technologii cyfrowych, który według propozycji Komisji ma przeznaczyć 700 mln euro na szkolenia dla pracowników z zakresu umiejętności cyfrowych.

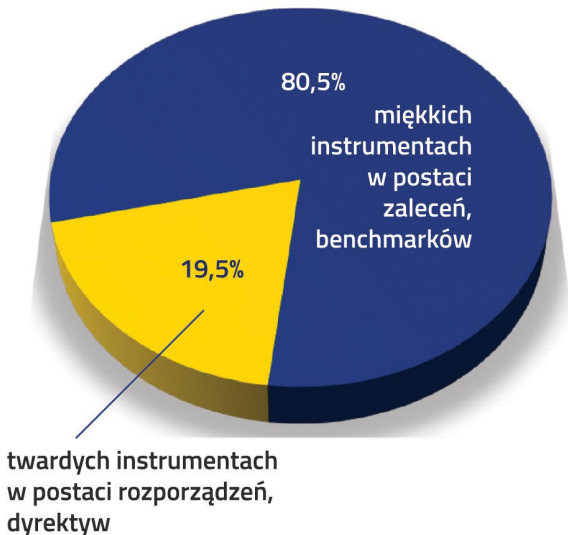
34%

anketowanych uważa, że **obszar B+R** powinien być **priorytetem inwestycyjnym dla UE.**

Polityka społeczna

Przedsiębiorcy zdecydowanie opowiedzieli się przeciw ingerencji KE w obszar polityk społecznych państw członkowskich. Zamiast unijnych rozporządzeń i dyrektyw, postulują reformy przez zalecenia lub benchmarki (80%). Wśród najważniejszych wyzwań społecznych, firmy wskazują przede wszystkim na konieczność wsparcia aktywnego starzenia się społeczeństw, jak również aktywizację osób młodych i digitalizację środowiska pracy.

Unijna polityka społeczna powinna opierać się na:

popytu na wykwalifikowanych pracowników, pracodawcy coraz większą uwagę zwracają na rozwój kompetencji i utrzymanie pracowników na rynku pracy (aktywne starzenie się).

Badanie Lewiatana pokazuje także, że dla firm najważniejszym zadaniem UE w obszarze polityki społecznej jest sprostanie wyzwaniom związanym ze starzeniem się społeczeństwa. Zmiany demograficzne związane z tym procesem wymagają działań w wielu sferach życia. Potrzeba zatem zdecydowanych działań mających na celu nie tylko wydłużenie okresu aktywności zawodowej i dostosowanie środowiska i warunków pracy do potrzeb starszych pracowników, ale również działań na poziomie poszczególnych państw członkowskich. Powinny one zmierzać do podniesienia poziomu zdrowia i tworzenia skutecznych zachęt do wydłużania okresu pracy.

Jednolity rynek UE

Do największych barier na drodze do jednolitego unijnego rynku wewnętrznego ankietowane firmy wskazały protekcjonizm państw członkowskich, bariery biurokratyczne, uniemożliwiające wzajemne uznawanie, brak wystarczającego wsparcia MŚP, brak wystarczającej harmonizacji przepisów oraz przepisy utrudniające swobodny przepływ usług i swobodę przedsiębiorczości.

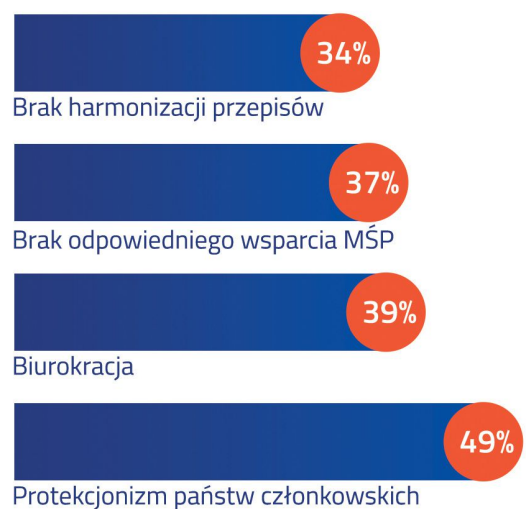

Monika FEDORCZUK

Departament Pracy
Konfederacja Lewiatan

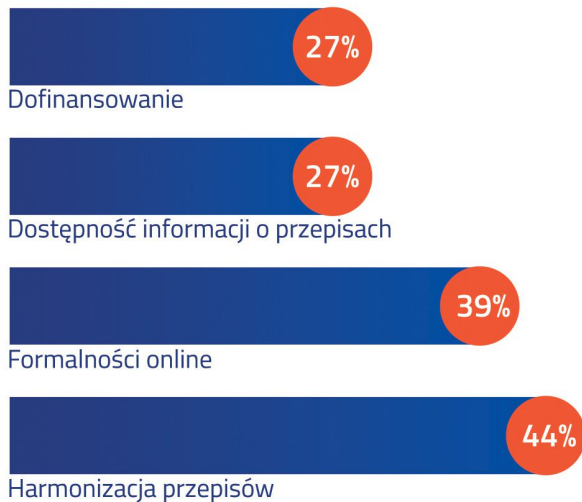
Małe poparcie ankietowanych przedsiębiorców dla twardych instrumentów w postaci rozporządzeń i dyrektyw może wynikać z ich obaw przed przeregulowaniem sfery związanej z zatrudnieniem. Ostatni okres charakteryzuje się przyjmowaniem szeregu aktów prawnych, zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym. W tej kadencji Parlament Europejski przyjęło już trzy dyrektywy dotyczące warunków zatrudnienia i jedno rozporządzenie, a przecież cały czas trwają dyskusje nad zmianami w regulacjach dotyczących koordynacji ubezpieczeń społecznych i pakietem mobilności. Firmy są przemęczone monitorowaniem i wdrażaniem zmian. Nie tylko angażuje to ich środki, ale przede wszystkim odwraca uwagę od spraw kluczowych w prowadzonej działalności. Odejście od twardych regulacji podyktowane jest również zmianą perspektywy pracodawców co do potrzeb rynku pracy. Ze względu na zmiany polegające na zwiększeniu

Największe bariery dla jednolitego rynku UE

Wśród potencjalnych zachęt unijnych, które byłyby w stanie skłonić ankietowane przedsiębiorstwa do wejścia na rynki innych państw członkowskich wymieniono przede wszystkim: wsparcie finansowe dla tego typu działań, udostępnienie informacji o formalnościach i procedurach w państwach członkowskich, możliwość załatwienia większości z nich online, a także zwiększenie harmonizacji przepisów.

Oczekiwane zachęty na rzecz wejścia na rynki państw UE

Aleksandra MUSIELAK

Departament
Prawa Gospodarczego,
Konfederacja Lewiatan

Jak wynika z badania, pierwszą potrzebą, warunkującą rozwój technologii sztucznej inteligencji w Europie, jest zapewnienie dofinansowania z funduszy UE na badania i rozwój w tej dziedzinie. Firmy w Europie wiedzą, że bez inwestycji nie są w stanie konkurować z liderami „wyścigu AI”, tj. z USA oraz Chinami, które przeznaczają kilkadziesiąt miliardów dolarów rocznie na wsparcie rozwoju sztucznej inteligencji, w tym sporą część na B+R. Nie mniej ważnym celem, jak wskazały firmy, jest unowocześnienie systemów szkolenia zawodowego i kształcenia w celu stworzenia bazy eksperckiej oraz zapewnienie infrastruktury cyfrowej (w tym 5G, chmura obliczeniowa).

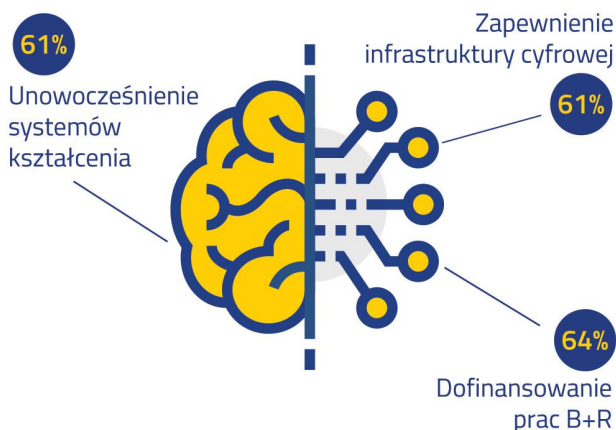
Handel międzynarodowy i polityka konkurencji

Do ekspansji na rynki krajów trzecich, przedsiębiorców skłonić może, tak jak w przypadku zachęt do wejścia na rynki innych państw UE, unijne dofinansowanie oraz zapewnienie informacji na temat procedur i formalności obowiązujących w danym państwie. W zakresie coraz częściej podnoszonych w UE postulatów o potrzebie rewizji polityki konkurencji i ułatwień dla tworzenia tzw. europejskich championów, polscy przedsiębiorcy są podzieleni.

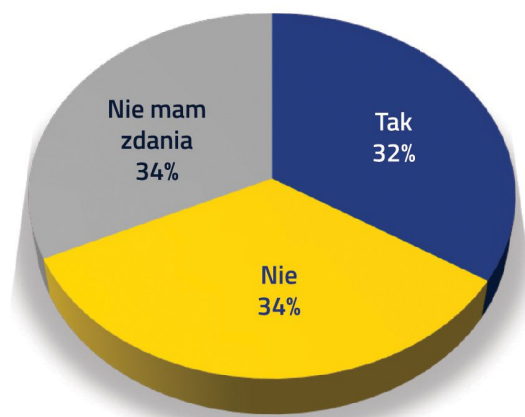
Digitalizacja

Aby rozwijać sztuczną inteligencję (AI) w UE, przedsiębiorcy oczekują od KE zapewnienia funduszy na B+R, rozwoju infrastruktury cyfrowej oraz unowocześnienia systemów szkolenia zawodowego i kształcenia. Część firm wskazuje także na potrzebę zapewnienia dostępu do danych, a także podjęcia działań, które zwiększą popyt na produkty i usługi AI.

Do rozwoju technologii sztucznej inteligencji potrzebne są:

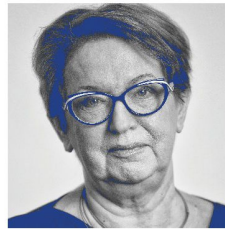
Czy opowiesz się za rewizją unijnej polityki konkurencji?

Polityka klimatyczna i GOZ

Ponad 41% ankietowanych przedsiębiorstw opowiada się za silniejszymi mechanizmami ochrony rynku europejskiego, w przypadku wprowadzenia przez UE ambitniejszych celów polityki klimatycznej niż te, które zostały przyjęte w krajach trzecich. Popierając unijną politykę klimatyczną, respondenci równocześnie apelują o dodatkowe wsparcie, zarówno w zakresie finansowania ze środków publicznych, jak i działań na poziomie europejskim. Oczekują go głównie w obszarach implementacji i rozwoju przełomowych technologii, infrastruktury i źródeł surowców, a także finansowego wsparcia tych gałęzi przemysłu, w których dalsze radykalne ograniczenie emisji jest trudne technologicznie i kosztowne. Część firm zwróciła również uwagę na potrzebę edukacji konsumentów, tak aby zmiana ich postaw doprowadziła do obniżenia kosztów polityki klimatycznej i GOZ oraz na potrzebę finansowania rozwoju niskoemisyjnego transportu.

Stworzenie rzeczywistego rynku na surowce wtórne wymaga, zdaniem większości firm, przyspieszenia rozwoju infrastruktury nowej generacji służącej do zbierania, sortowania i recyklingu odpadów. Nieco mniej respondentów wskazało potrzebę wprowadzenia zachęt finansowych, np. w postaci obniżonej stawki podatku VAT.

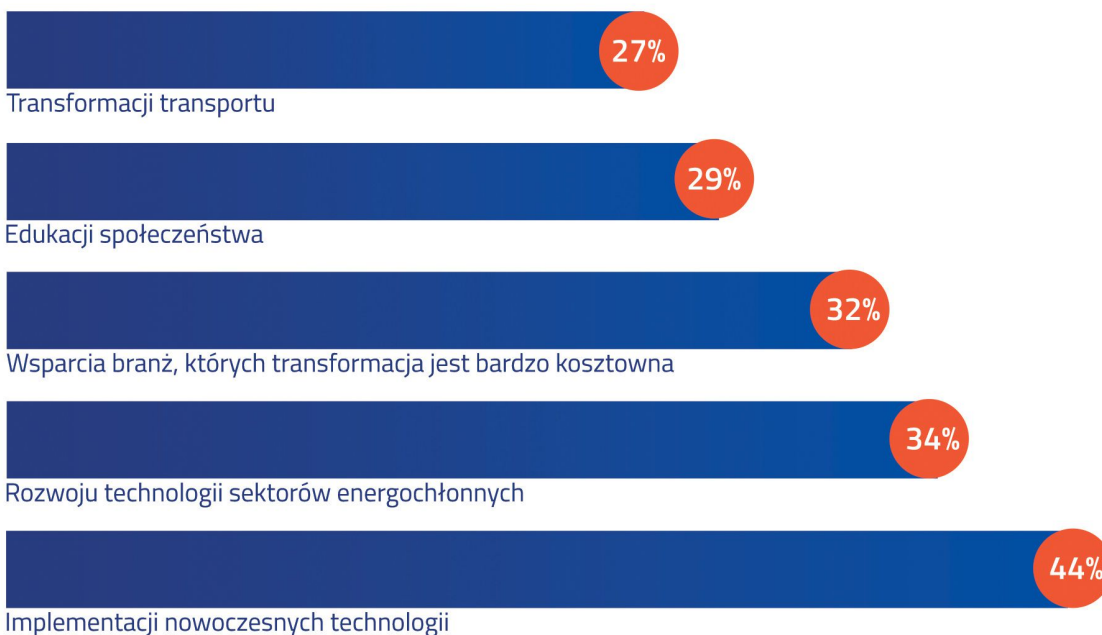
**Daria
KULCZYCKA**

Dyrektor Departamentu
Energii i Zmian Klimatu,
Konfederacja Lewiatan

Spośród niefinansowych instrumentów polityki klimatycznej, ankietowani przedsiębiorcy na pierwszym miejscu wskazali potrzebę edukacji konsumentów. To bardzo ważny element, ponieważ w praktyce pozwala obniżyć koszty polityki klimatycznej oraz gospodarki o obiegu zamkniętym. Za konieczne uznali także ograniczenie politycznej i regulacyjnej niepewności, która dziś zniechęca przedsiębiorców do podejmowania długoterminowych inwestycji. Część ankietowanych oczekuje również wzmocnienia koordynacji działań krajów członkowskich w zakresie polityki klimatyczno-energetycznej np. poprzez rzeczywistą budowę wspólnego rynku energii lub kooperację na poziomie poszczególnych sektorów gospodarki.

Ankieta Lewiatana potwierdza zatem, że wśród przedsiębiorców rośnie świadomość zagadnień z dziedziny ochrony środowiska i ich kompleksowości. Z jednej strony oczekują oni wsparcia finansowego dla rozwoju i wdrożenia nowoczesnych technologii, z drugiej – podjęcia działań mających na celu wzrost świadomości ekologicznej konsumentów, jako kluczowego elementu całego systemu.

Realizacja celów klimatycznych powinna być wspierana środkami unijnymi w obszarach:

PODSUMOWANIE

Kinga
GRAFA

Dyrektorka Biura
Konfederacji Lewiatan w Brukseli

Jeden z najważniejszych wniosków z naszej ankiety to silne poparcie firm dla Unii Europejskiej, które deklaruje prawie 90% respondentów. Wskazali oni także priorytety dla unijnej polityki, które wymagają odpowiedniego finansowania w ramach nowego wieloletniego budżetu UE. Firmy chcą silnej Unii ze sprawnie funkcjonującym jednolitym rynkiem, która będzie globalnym liderem w obszarach takich jak sztuczna inteligencja, digitalizacja, walka ze zmianami klimatycznymi, niskoemisyjny transport, badania i innowacje. Dlatego należy niwelować bariery, przede wszystkim biurokratyczne, w sposób znaczący wspierać MŚP i zwalczać nasilający się protekcyjizm państw członkowskich, który ogranicza cztery swobody rynku wewnętrznego.

Unijny rynek stał się miejscem, na którym polscy przedsiębiorcy nie tylko coraz lepiej sobie radzą, ale w którym upatrują szansy na rozwój.

Wynika to m. in. z faktu, że rośnie liczba firm, które już skorzystały ze środków unijnych (w ankiecie Lewiatana – więcej niż co trzecia), jak również z coraz lepszej orientacji na jednolitym rynku i silniejszych powiązań gospodarki polskiej z unijną.

Po 15 latach obecności w Unii, nasi przedsiębiorcy doskonale zdają sobie sprawę z siły krajowej gospodarki i oczekują od UE konkretnych działań.

Globalne trendy zachęcają firmy do rozwijania nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji. Niskie bezrobocie w Polsce, a także słabości systemu kształcenia, sprawiają, że przedsiębiorcom zaczyna brakować pracowników, zwłaszcza wysoko wykwalifikowanych. Firmy są gotowe do zwiększania inwestycji w B+R, ale apelują równocześnie o łatwiejszy dostęp do funduszy i przyjazne otoczenie prawne. W tym celu UE powinna postawić na kształcenie ustawiczne i wyposażenie pracowników w kompetencje przyszłości. Ponadto, konieczne jest dalsze wyrównywanie różnic gospodarczych pomiędzy państwami członkowskimi i regionami, a także zapewnienie wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Tylko taka Unia pozostanie liczącą się w świecie potęgą i równoważnym partnerem dla Stanów Zjednoczonych i Chin.

Nowa kadencja Parlamentu Europejskiego rozpocznie się już niebawem, a należy pamiętać, że aż 75% prawa obowiązującego w Polsce decyduje się na poziomie unijnym. Choć dyskusja nad wieloma projektami dotyczącymi powyższych zagadnień już trwa, najbliższych 5 lat może zadecydować o kierunku rozwoju Unii. Warto zatem zadbać o polskie interesy w Brukseli, zwłaszcza w kluczowych komisjach, takich jak ENVI (ochrona środowiska naturalnego, zdrowia publicznego i bezpieczeństwa żywności), ITRE (przemysł, badania naukowe i energia), IMCO (rynek wewnętrzny i ochrona konsumentów), JURI (prawo), EMPL (zatrudnienie i sprawy socjalne), BUDG (budżet) oraz ECON (sprawy gospodarcze i monetarne).

Konfederacja Lewiatan liczy na jak najlepszą współpracę z polskimi europarlamentarzystami i skuteczne działania wszędzie tam, gdzie ważyć się będzie przyszłość polskich firm i pracowników.

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
1000 Brussels

kgrafa@konfederacjalewiatan.pl